Region Stockholm

Kulturförvaltningen
Avdelningen för strategisk samordning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-01-10

Diarienummer:
KN 2018/1272

Handläggare:
Ulf Andersson-Greek

Yttrande över motion 2018:18 av Per Carlberg (SD) om att främja det lokalhistoriska arvet

Ärendebeskrivning

Kulturnämnden har begärts att yttra sig över motion 2018:18 av Per Carlberg (SD) om att främja det lokalhistoriska arvet. I motionen föreslås att kulturnämnden får i uppdrag att genomföra ett regiontäckande projekt i syfte att öka de lokalhistoriska kunskaperna. Projektet ska utformas genom installationer och andra presentationslösningar i text och bild, på svenska och engelska, för att även vara tillgängliga för tillfälliga besökare i länet. Förevisning föreslås ske i de offentliga utrymmen som landstinget förfogar över såsom på sjukhus och i kollektivtrafik. Projektet ska genomföras i nära samarbete med Stockholms läns högskolor, historiker, forskare, studieförbund, föreningar och myndigheter vars arbete och forskning relaterar till Stockholms lokalhistoria.

Underlag

Motion 2018:18 av Per Carlberg om att främja det lokalhistoriska arvet.

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar följande:

Godkänna föreliggande förslag till yttrande samt översända detsamma till regionstyrelsens förvaltning.

Förvaltningens motivering

Förvaltningens förslag till yttrande är utformat utifrån de förutsättningar som gäller för kulturnämndens verksamhet i form av reglemente, uppdrag från regionfullmäktige och innevarande mål och budget 2019 och planår 2019-2021 fastställd av kulturnämnden.

Kulturnämndens uppdrag

Kulturnämndens huvudmål är att verka för fri kultur i länet som främjar upplevelser, möten, bildning och delaktighet. Nämndens tre kärnområden utgörs av att strategiskt samordna regionens kulturliv omfattande länets kommuner, kulturaktörer och civilsamhälle samt att fördela ett omfattande stöd till det fria kultur- och föreningslivet samt folkhögskolor. Nämnden svarar vidare för att

Bilagor:

producera och projektleda konstnärliga gestaltningar i vårdmiljö samt att ge stöd till och på andra sätt främja kultur i vården.

Nämnden finansierar även länskulturfunktionerna DIS Dans i Stockholms stad och län, Film Stockholm, Regionbibliotek Stockholm – dessa i egen regi – samt Slöjd Stockholm, Länsmusiken i Stockholm, och Stockholm läns museum som verkar främjande inte minst mot länets kommuner men också kulturutövare och bransch. Stockholms läns landsting är vidare sedan 1993 huvudfinansiär i den stiftelse som äger och driver Konserthuset.

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för nämndens samlade verksamhet.

Stöd till och främjande av det lokala kulturarvet

Kulturnämnden ger redan idag ett omfattande stöd till och främjar på olika sätt det lokala kulturhistoriska arvet. Nämnden uppdrar dock normalt ej åt kulturförvaltningen att producera utställningar eller dylikt i egen regi.

Bland annat tilldelar nämnden verksamhetsstöd till Skärgårdsmuséet, Stockholms läns hembygdsförbund, Stockholms läns hemslöjdsförening, Stockholms läns hemslöjdsförbund och stiftelsen K.A. Almgren sidenväveri och muséum. Dessa aktörer arbetar på olika sätt både strategiskt och operativt med att bevara länets natur- och kulturmiljöer samt samlar och presenterar det lokala kulturarvet. Nämnden stödjer även olika aktörer som arbetar främjande med länets minoritetskulturer, såsom till exempel Judiska muséet, É romani Glinda och Sameföreningen i Stockholm som också utgör en viktig del av länets lokala kulturhistoria.

Utöver verksamhetsstöd fördelas även projektstöd till olika projekt som på ett varierat vis främjar och presenterar länets kulturarv. Som exempel kan nämnas projektstöd till aktörer som Rådmansö bygdegårdsförening och Föreningsarkiven i Stockholms län.

Stockholms läns museum utgör en av de länskulturfunktioner som kulturnämnden finansierar. Det är Stockholmsregionens eget museum och har funnits sedan 1983. Muséet har två nya huvudinriktningar: dels som en utåtriktad konsultativ expertinstitution riktad till länets alla kommuner, hembygdsrörelse och civilsamhälle gällande kulturmiljö-, kulturarvs-, musei- och hemslöjdsområdet; dels som ett digitalt museum med uppgift att samordna vetenskaplig insamling, bearbetning och förmedling av kunskaper om hela regionens kulturmiljö, kulturarv, konst och hemslöjd. Lokalsamhället har alltid varit en viktig utgångspunkt för museet som strävar efter att sätta den lokala historien i en större kontext. Hembygdsförbundet är en nära samarbetspart och un-

der åren har museets inventerings- och dokumenteringsarbete resulterat i presentationer på hemsidan under rubriken ”Upptäck” och i appar, i skyltar ute i landskapet, visningar, kulturmiljöprogram samt rapporter och seminarier.

Sedan några år tillbaka bedriver museet projektet ”Kollektivt kulturarv” i samarbete med hembygdsförbundet i syfte att publicera hembygdsföreningarnas fotosamlingar. Projektet ”Platsverkstan” som museet driver sedan 2016 på de platser som pekas ut som regionala kärnor i RUFS 2050 handlar bland annat om att lyfta den lokala historien på varje plats. Museets arkeolog har i uppgift att förmedla kunskap om resultatet av de arkeologiska utgrävningar som pågår i regionen till kommuner och hembygdsrörelsen. Museets arbete med byggnadsvård och byggnadshistoria har samlats i ”Byggwebben” som nu håller på att uppdateras för att lanseras på nytt till sommaren.

Motionären föreslår vidare att landstingsstyrelsens förvaltning ska utreda möjligheter till att nyttja ”reklamytor i kollektivtrafiken” för det lokalhistoriska projektet. Kulturförvaltningen anser att det kunde vara intressant att utreda möjligheterna att tillgängliggöra dessa ytor för det kulturutbud som kulturnämnden stödjer i stort, likt systemet med de så kallade kulturtavlorna i Stockholms stad. Frågan hanteras dock inte av kulturnämnden.

Eva Bergquist
Förvaltningschef

Catharina Fogelström
Avdelningschef
Avdelningen för strategisk samordning

MOTION
2018-03-13

Ankom
Stockholms läns landsting
2018 -03- 13
Dnr LS 2018-0426

Sverigedemokraterna

Motion av Per Carlberg (SD) om att främja det lokalhistoriska arvet.

2018: 18

Stockholm är en ständigt växande stad och region. Tillströmningen av invånare som är födda och/eller uppvuxna utanför Stockholm och dess region utgör en större del av invånartillväxten. En betydande del av de nyinflyttade till Stockholmsregionen saknar idag grundläggande kunskaper i Stockholms lokalhistoria och med det en förankring och förståelse till regionen och dess utveckling.

Sverigedemokraterna anser att stockholmare skulle gynnas av lokalhistoriska lärdomar för att förstå dagens Stockholm. Vi anser även att Stockholms lokalhistoria ska värnas, bevaras, förädlas och ligga till grund för kommande generationers identitet och bildning.

Sverigedemokraterna föreslår ett regionstäckande projekt vars målsättning är att de lokalhistoriska kunskaperna ökar engagemanget för historieämnet både barn och unga men även vuxna. Projektet ska ge möjlighet till fri folkbildning för både gamla och nya regioninvånare samt bidra till delaktighet och kännedom i regionens historia.

Projektet ska genomföras i nära samarbete med Stockholms läns högskolor, historiker, forskare, studieförbund, föreningar och myndigheter vars arbete och forskning relaterar till Stockholms lokalhistoria. Det breda spektrum av deltagare i projektet ska säkerhetsställa att projektet genomsyras av engagemang, intresse och objektivitet - det vill säga fritt från politiska och ideologiska inslag.

Projektet ska genomföras med hjälp av installationer som anknyter till relevant lokalhistoriskt inslag eller förlopp som anknyter till sin geografiska placering. Stockholms läns landsting förfogar över ett betydande antal konstutställningar, även dessa bör tas i betänkandet och i de fall det är lämpligt att ersätta dessa med installationer av lokalhistoriskt inslag.

Presentationslösningar kan vara av varierande art där text kombineras med eventuellt bildmaterial eller att använda dagens IT-lösningar. Presentationerna ska framställas på svenska och engelska för att även vara tillgänglig för de turister som besöker Stockholm och för de som vistats tillfälligt i Stockholm. I sin utredning av lämpliga ytor bör förvaltningen även ta i beaktande reklamytorna i kollektivtrafiken som kan bli en del av projektet.

Placeringen av kampanjmaterialet bör ske i de offentliga miljöerna och ytorna som Stockholms läns landsting förfogar över, huvudsakligen sjukhus och kollektivtrafik. Placeringen ska även ta hänsyn till antalet visningar och på så sätt säkra kampanjens höga exponering.

Med hänvisning till ovanstående föreslår jag därför:

Sverigedemokraterna

att kulturnämnden ges i uppdrag att sammanställa en kostnadsram för genomförandet av projektet

att kulturnämnden ges i uppdrag sammanställa vilka ytor som kan användas för exponering av lokalhistorisk art

att kulturnämnden ges i uppdrag att organisera och framställa presentationslösningar utifrån de i motionen nämnda premisserna

att kulturnämnden ges i uppdrag att inventera intresse samt initiera samarbete med utomstående parter.

Per Carlberg
Sverigedemokraterna